

Riksdagspartiernas kommentarer till de vinnande motionerna från Klimatriksdag 2022

Vi tackar de medverkande partierna för deras intresse för förslagen från Klimatriksdag 2022.

Nedan redovisas de kommentarer på de individuella motionerna som vi fått in från C, KD, MP, S och V.

L och M har endast givit samlade kommentarer utan att gå in på individuella motioner. SD har avvisat samtliga motioner, också utan individuell analys. Dessa tre partiers utlåtanden återfinns sist i detta dokument.

Länkar till respektive avsnitt

Kommentarer på individuella motioner

[Motion nr 38, Klimatpresskonferens varje vecka](#)

[Motion nr 115, Regeringen tillsätter ett medborgarråd för klimatåtgärder](#)

[Motion nr 25, Förbud mot fossilreklam och sponsring](#)

[Motion nr 120, Arbetstidsförkortning till 30 timmars arbetsvecka eller 6 timmar per dag](#)

[Motion nr 15, Klimatpolitiska ramverkets klimatmål kopplat till koldioxidbudget för Sverige ska lagfästas](#)

[Motion nr 130, Inför KLIMAT-MOMS, en skatt i proportion till varors och tjänsters klimat- och miljöpåverkan](#)

[Motion nr 19, Satsa en miljard på folkbildning så att Sverige klarar klimatomställning](#)

[Motion nr 42, Inför undervisning om klimatkrisen i den svenska skolans läroplan](#)

[Motion nr 60, Flytta över subventionerna från flyget till tåget](#)

[Motion nr 114, Stärk naturens rättigheter och miljöförsvarens rättigheter](#)

[Motion nr 48, Använd statens skogar till det allmännas bästa och implementera landskapskonventionen](#)

[Motion nr 74, En koldioxidbudget i varje kommun](#)

Sammanfattande kommentarer från L, M och SD

Motion nr 38, Klimatpresskonferens varje vecka

C: Vi instämmer både i att rapporteringen om klimatkrisen är otillräcklig och att tillgång till oberoende forskning om såväl klimatkris som andra politiska frågor, är viktigt. Vi anser exempelvis inte att IPCC:s rapporter har fått det mediala genomslag de förtjänar. Däremot ser vi att det är en farlig väg att vandra när vi låter politiken diktera vad som ska sändas i media. Våra fria, oberoende medier är en grundpelare i vår demokrati. Vi uppmuntrar därför istället mediakonsumenterna att använda sin konsumentmakt och vända sig till media för att efterfråga mer klimatrapportering.

KD: Det står regeringen och organisationer fritt att hålla presskonferenser. Det är inget som bör regleras utan sker vid behov och intresse.

MP: Vi håller med om att klimatinformationen behöver öka. Detta vill vi uppnå med tydligare uppdrag till våra myndigheter om att kontinuerligt kommunicera kring klimatnödläget och en mer transparent och ärlig kommunikation från regeringen.

S: Nej. Vi ska inte politiskt styra media på detta sätt.

V: Vi ser gärna att Miljödepartementet kan vara del av anordnade presskonferenser för att stärka medborgarengagemanget i klimatkrisen men har inte tagit ställning till under vilka former och vid vilka intervaller.

[Tillbaka till innehållsförteckningen](#)

Motion nr 115, Regeringen tillsätter ett medborgarråd för klimatåtgärder

C: Vi instämmer med motionärerna om att det behövs ett utökat samarbete mellan partierna för att hantera klimatkrisen. Under såväl pandemin och Ukrainakriget har vi sett en stor förmåga till politiskt samarbete för att hitta samsyn i viktiga och samhällsbärande frågor. Vi vill se mer samarbete när det kommer till såväl klimat, energi och andra frågor. Därför är det också viktigt med långsiktiga klimatmål som följs upp regelbundet, och som granskas av det Klimatpolitiska rådet.

Att involvera medborgare i omställningen är en annan viktig aspekt. Det är viktigt att medborgare känner sig delaktiga i klimatarbetet, som berör och påverkar oss alla. Däremot anser Centerpartiet inte att regeringen bör tillsätta ett medborgarråd, eftersom det skulle ta stora resurser som gör större nytta till insatser som faktiskt minskar utsläppen. Frivilliga motsvarigheter till det medborgarråd som beskrivs finns, och välkomnas. Därtill finns de valda politikerna som representerar medborgarna, ska genomföra den politik man gått på val på. Medborgarna har sina representanter i riksdagen, liksom i regeringen, som man alltid kan vända sig till med sina synpunkter.

KD: Vi har inte tidigare tagit ställning till ett sådant förslag och kommer göra det om frågan kommer upp i realpolitiken.

MP: Vi anser att den svenska demokratin behöver vara under konstant utveckling. Det innebär att fler behöver inkluderas i besluten och att rösträttsåldern behöver sänkas. Två ledamöter har lagt en motion i riksdagen om att införa ett medborgarråd för klimatet.

S: Det blir lätt oklart vilken roll ett medborgarråd skulle ha. Det är blir också otydligt hur ett ansvarsutkrävande skulle se ut. Politikens uppgift är att väga olika intressen mot varandra, exempelvis säkerhet, arbetstillfällen eller samhällsekonomiska intressen. Det är inte ovanligt att exempelvis miljöintresse ställs mot klimatintresse vid utbyggnad av vindkraft eller brytning av metaller för klimatsmart teknologi.

V: Vi ser gärna att Miljödepartementet kan vara del av anordnade presskonferenser för att stärka medborgarengagemanget i klimatkrisen men har inte tagit ställning till under vilka former och vid vilka intervaller.

[Tillbaka till innehållsförteckningen](#)

Motion nr 25, Förbud mot fossilreklam och sponsring

C: Vi instämmer att intentionerna i motionen är goda. Idag florerar det klimatbudskap i reklam som kan missleda konsumenter. Det finns alldeles för lite styrning kring huruvida man får kalla sin vara eller tjänst klimatneutral, klimatpositiv eller klimatkompenserad. Vi har därför föreslagit att Naturvårdsverket ska ta fram riktlinjer för såväl klimatkompensation som klimatkommunikation. Vi föreslår också att vi ska öka koldioxidtransparensen för fler varor och tjänster, med fler klimatmärkningar eller klimatdeklarationer, så att konsumenter kan göra fler hållbara val och jämföra produkter.

Att förbjuda fossilreklam anser vi dock inte att staten bör göra. Det är juridiskt snårigt, särskilt med tanke på att vi är mitt uppe i en omställning där vi ser en ökad elektrifiering och användning av biobränsle som gör att transporter kan bedrivas till en viss del på fossila bränslen. De bananer vi köper i affären har framställts från arbetsmaskiner som bedrivs av fossila bränslen och fraktats med fossila utsläpp som följd. Gränsdragningen blir därför svår att göra.

Vi tror istället på bättre och ökad information. Genom att synliggöra utsläppen kan hushållen använda sin konsumentmakt och därmed ta informerade val i butik.

KD: Kristdemokraterna har inget sådant förslag. Reklam går inte att förbjuda med mindre än att man bryter mot EU-regler.

MP: Det är väldigt viktigt att vi har en tydligare reglering kring fossilreklam. Idag kommer företag efter företag undan med greenwashing i sin kommunikation. Vi vill stärka konsumenternas rätt till korrekt information. Myndigheters tillsyn och verktyg ska stärkas så att företag som sprider felaktig produktinformation kan lagföras och för falsk marknadsföring.

S: Vi har inte tagit ställning till ett sådant förbud.

V: Vi ogillar starkt all form av fossilreklam och lyft frågan i riksdagen, men är samtidigt väl medvetna om den komplexitet det finns kring förbud i relation till grundlagen. Det är därför viktigt att titta vidare på de avvägningar som behöver göras.

[Tillbaka till innehållsförteckningen](#)

Motion nr 120, Arbetstidsförkortning till 30 timmars arbetsvecka eller 6 timmar per dag

C: Även om vi delar ambitionen om att minskade utsläpp och ökad jämställdhet är viktiga mål delar vi inte uppfattningen att just en arbetstidsförkortning till 6 timmars arbetsdag med bibehållen lön är ett ändamålsenligt verktyg för klimatomställningen.

Det behövs snarare fler som arbetar mer, både för att enskilda ska få en lön och sedan en pension de kan leva på och för att behoven ökar, särskilt inom många välfärdsområden. En lagstiftad sänkning till sex timmars arbetsdag gör även att vi riskerar tappa i konkurrenskraft inom den privata sektorn, vilket riskerar att försena omställningen. Däremot behöver vi förbättra arbetsmiljön på svenska arbetsplatser med mer fokus på förebyggande insatser och för ökad jämställdhet, för ett mer jämställt arbetsliv och människors hälsa och välbefinnande.

Det finns vidare idag en möjlighet för arbetsgivare att utifrån behov och förutsättningar genomföra sex timmars arbetsdag. En lagstiftning enligt förslaget är däremot inte heller förenligt med den svenska arbetsmarknadsmodellen.

KD: Vi anser inte att en generell arbetstidsförkortning är lösningen vare sig för den enskilde individen eller för arbetslösheten. Vi ser dock mycket positivt på möjligheten för enskilda människor att korta sin arbetstid. Individen ska ha möjligheter att i förhandling kunna få kortare arbetstid men det ska inte införas en kollektiv lösning med generell lagstiftning. Man måste under olika skeden av livet kunna arbeta olika mycket.

MP: Vi vill sänka normalarbetstiden till 6 timmar per dygn som norm för heltid. Vi tycker att det ökade välbefinnandet i större utsträckning ska kunna tas ut i mer tid med nära och kära. Andra steg på vägen mot sänkt normalarbetstid kan vara att låta äldre gå ner i arbetstid med bibehållen lön, att erbjuda människor att ta ut sin löneförhöjning i mer ledig tid istället eller sänkt arbetstid med bibehållen lön i tunga, kvinnodominerade yrken, som vård och omsorg.

S: Miljömålsberedningen har lämnat förslag på mål för att minska utsläppen från konsumtion. Detta kan göras utan att införa en arbetstidsförkortning.

V: Vänsterpartiet vill påbörja övergången till sex timmars arbetsdag. Som ett första steg föreslår vi en nationell satsning som innebär att staten avsätter medel för att införa sex timmars arbetsdag med bibehållen lön på ett arbetsställe i varje kommun och landsting i Sverige.

[Tillbaka till innehållsförteckningen](#)

Motion nr 15, Klimatpolitiska ramverkets klimatmål kopplat till koldioxidbudget för Sverige ska lagfästas

C: Intentionerna i förslaget är viktiga. Att regeringens politik är i linje med våra nationella klimatmål, liksom Parisavtalets mål, är befäst i klimatlagen. Däremot ser vi ett värde av att, liksom motionen föreslår, göra de klimatpolitiska handlingsplanerna mer bindande. Regeringens saktfärdighet har lett till att den nuvarande handlingsplanen inte är genomförd i sin helhet och viktiga förslag som behövs för omställningen är inte är åtgärdade. Även om det kan vara svårt att effektberäkna och tidsätta varje förslag, eftersom genomförandet ofta är avhängigt aktörer som regeringen inte har rådighet över, tror vi att det finns ett värde i att bli bättre på att inkludera liknande ambitioner för den förda klimatpolitiken.

KD: Vi anser att nuvarande modell ger en bra inriktning. KD anser att internationella, inte minst inom EU, gemensamma åtgärder är viktigare än att Sverige har extremt tuffare krav än vår omvärld.

MP: MP vill införa en koldioxidbudget som reglerar den totala mängden svenska utsläpp. Vi vill dessutom skärpa våra klimatmål så att budgeten ska utgå ifrån vad forskningen säger krävs för att Sverige ska göra sin del i att uppnå Parisavtalets 1,5-gradersmål.

S: Vi har inte tagit ställning för en fastställd koldioxidbudget som är lagfäst och styrs av Klimatpolitiska rådet. Vi har en klimatlag med tydliga klimatmål, och även förslag på mål hur vi ska minska de konsumtionsbaserade utsläppen. Till klimatlagen är också en klimathandlingsplan kopplad där de åtgärder listas som krävs för att vi ska nå upp till klimatlagen.

V: Vi har lagt förslag i riksdagen med denna inriktning.

[Tillbaka till innehållsförteckningen](#)

Motion nr 130, Inför KLIMAT-MOMS, en skatt i proportion till varors och tjänsters klimat- och miljöpåverkan

C: Vi instämmer i att svenskarnas konsumtionsbaserade utsläpp är idag är ohållbara. Det är därför vi genom Miljömålsberedningens arbete tagit fram mål för att minska de konsumtionsbaserade utsläppen, i kombination med åtgärder för att öka exporten av klimatsmarta varor och tjänster. Samtidigt pågår en omställning i hur vi tillverkar, använder och återvinner varor som också minskar det ekologiska fotavtrycket från vår konsumtion.

Sverige har därtill en av världens högsta koldioxidskatter, just för att det ska kosta att förorena. Att lägga en klimatoms ovanpå en koldioxidskatt skulle drabba enskilda hushåll oproportionerligt tungt. Vi anser inte att det är individen som ska bära den största bördan av klimatomställningen, utan måste vara mer jämt fördelat mellan samhällets aktörer. Däremot ska varor och tjänster beskattas utifrån dess klimatpåverkan, där utsläppshandel eller koldioxidpris är våra viktigaste verktyg.

Genom att beskatta utsläppen där de sker, via koldioxidskatter och handel med utsläppsrätter, så blir systemet mycket enklare. Då blir varor som släpper ut mycket automatiskt dyrare, vilket märks på butikshyllan. Att införa en moms som ska vara olika för varje enskild vara blir administrativt omöjlig. Detta blir konsekvensen eftersom olika producenter av en viss vara kan produceras med olika utsläpp. Det betyder att varje enskild produkt, från varje enskild producent, hade behövt analyseras individuellt. Det skulle detta vara oförenligt med EU:s regelverk likaså omöjligt för Skatteverket.

Däremot vill vi fortsätta och öka den gröna skatteväxlingen. Det är bra för både miljön och ekonomin. Högre skatter på det som påverkar miljön negativt gör att vi kan sänka skatten på jobb, företagande och investeringar. På så sätt gör vi det lättare för svenska företag att bidra till ekonomisk tillväxt och sysselsättning, samtidigt som utsläpp och miljöpåverkan minskar när förorenaren får betala utsläppskostnaden.

KD: Det kan vara svårt att göra en exakt och rättvis bedömning på olika varor så att utfallet blir rättvist. Att förslaget ska kombineras med ekonomisk kompensation, i dagligt tal bidrag, gör systemet krångligt och administrativt.

MP: MP delar ambitionen i förslaget. Vi vill att alla utsläpp ska prissättas. Det finns dock andra metoder som ibland kan vara att föredra, exempelvis att ytterligare skärpa EU:s utsläppshandel. Men sådant som idag inte har ett koldioxidpris ska självklart få ett.

S: Skattesystemet ska vara neutralt, enhetligt och likformigt med så få särregler och undantag som möjligt. Vi ser skatter som ett medel för att finansiera den

generella välfärden och stora, kollektiva investeringar. Vi ser inte skatter som ett instrument för olika former av sakpolitik, sådant får skötas på budgetens utgiftssida. Differentieringar, undantag och särregler skapar alltid gränsdragningsproblem och ständiga krav på att nya varor eller tjänster ska in bland det som har den lägre skattesatsen. Dessutom styrs svensk moms lagstiftning av EU:s moms direktiv som drar upp riktlinjerna för vad vi kan och inte kan göra i momsfrågor.

V: Vi anser inte att alla varor och tjänster bör beläggas med Klimat-moms. Däremot är det viktigt att principen om förorenaren ska betala måste få större genomslag, vilket kan betyda justering av momssatser samt punktskatter. Momsen kan därför användas för att styra mot minskad miljö- och klimatpåverkan men vill även använda andra styrmedel, åtgärder och regleringar för att uppnå en rättvis klimatomställning. Hit hör tex borttagande av miljö- och klimatskadliga subventioner, offentliga investeringar och stärkta offentliga stöd för att gynna konsumtion och produktion av hållbara varor och tjänster.

[Tillbaka till innehållsförteckningen](#)

Motion nr 19, Satsa en miljard på folkbildning så att Sverige klarar klimatomställning

C: Folkbildningen är otroligt viktig. Omställningen kräver kunskap och kompetens inom en rad områden. Utöver det som kan ske inom folkbildningen så finns också exempelvis yrkeshögskolans utbildningar och andra initiativ som spelar en roll för att få fram den arbetskraft som behövs.

En del av pengarna till folkbildning går redan till miljö och klimat på olika sätt. Genom att upprätthålla en hög nivå på det generella stödet till folkbildningen, något Centerpartiet vill, kan det också innebära satsningar på folkbildning om miljö- och klimat. Det är däremot viktigt ur demokratisynpunkt att inte den politiska nyckfullheten ska styra folkbildningen. Centerpartiet anser därför att medlen ska vara fria.

KD: Sveriges folkbildningstradition är en klok plattform att använda, bra förslag! Dock kan vi inte säga något om budgetutrymmet.

MP: MP anser att omställningen behöver ske på ett socialt rättvist sätt. För att klara det kommer vi behöva öka anslagen till folkbildning, fortbildning och vidareutbildning. Dels för att människor ska känna sig delaktiga och dels för att de som idag jobbar inom en fossil bransch ska kunna hitta nya jobb.

S: EU-kommissionens Gröna giv handlar om ett paradigmskifte. Det handlar om att en ny pakt behövs, som kan samla Europas medborgare, regioner, civilsamhället och industrin tillsammans med EU:s institutioner för ökad kunskap och att arbeta i nära samverkan. Vi socialdemokrater ser också gärna nationella satsningar på frågan. EU-kommissionens Gröna giv handlar om ett paradigmskifte. Det handlar om att en ny pakt behövs, som kan samla Europas medborgare, regioner, civilsamhället och industrin tillsammans med EU:s institutioner för ökad kunskap och att arbeta i nära samverkan. Vi socialdemokrater ser också gärna nationella satsningar på frågan. EU-kommissionens Gröna giv handlar om ett paradigmskifte. Det handlar om att en ny pakt behövs, som kan samla Europas medborgare, regioner, civilsamhället och industrin tillsammans med EU:s institutioner för ökad kunskap och att arbeta i nära samverkan. Vi socialdemokrater ser också gärna nationella satsningar på frågan.

V: Vi är för stöd till folkbildningsrörelsen och ökad information om klimatomställningen men kan inte i nuläget ta ställning till konkreta budgetsatsningar.

[Tillbaka till innehållsförteckningen](#)

Motion nr 42, Inför undervisning om klimatkrisen i den svenska skolans läroplan

C: Inom Läroplanerna för såväl de samhällsvetenskapliga ämnen som naturvetenskapliga ämnena berörs människans samspel och påverkan på naturen samt möjligheter till en hållbar samhällsutveckling. I takt med elevernas växande ålder så sker fördjupad undervisning om klimatförändringar. Det betyder att lärare redan idag ska bedriva undervisning som ger eleverna kunskaper att analysera och kritiskt granska globala samhällsfrågor ur olika perspektiv. Centerpartiet anser att det är bra att undervisningen sker integrerat i flera ämnen. Som enskilt ämne kan viktiga perspektiv gå förlorade och det finns en risk att skolor lägger mindre energi på att integrera ämnet i övrig skolverksamhet. Dagens innehåll i läroplanerna är noga avvägt och förändringar sker i takt med tiden.

När det gäller det förebyggande och hälsofrämjande arbetet behöver det arbetet ske brett på skolan även av fler kompetenser än de som finns inom elevhälsan. All skolpersonal behöver kompetens för att fler ska kunna se och fånga upp barn och unga som mår dåligt, avsett vad orsaken är. Det är därför viktigt att all skolpersonal får tillgång till fortbildning. Det sker nu förstärkningar i elevhälsans uppdrag och möjligheter till kompetensutveckling. Centerpartiet har inom ramen för januariavtalet, varit med och tagit fram den utredning som ligger till grund för regeringens proposition som förtydligar elevhälsans uppdrag att arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Vi har också varit med och byggt ut likvärdighetsbidraget som ger möjlighet för kommunerna att stärka upp elevhälsan ytterligare.

KD: Undervisning om klimatförändringar ingår redan idag i t.ex. de naturvetenskapliga ämnena, geografi och samhällskunskap vilket är positivt. Det kan dock även tas upp inom idrotten (gå eller cykla istf bil) och i hemkunskapen exempelvis.

MP: MP delar ambitionen att undervisningen om klimatnödläget behöver öka.

S: Det finns idag ett moment i undervisningen kring hållbar utveckling. I detta ryms klimatfrågan. Vi tycker inte läroplanen ska ändras ytterligare.

V: Skolundervisningen är självfallet mycket viktig för att öka kunskapen om klimatkrisen och vi anser att detta är fullt möjligt inom ramen för nuvarande läroplan och anser inte att ett nytt obligatoriskt ämne ska införas.

[Tillbaka till innehållsförteckningen](#)

Motion nr 60, Flytta över subventionerna från flyget till tåget

C: Vi instämmer i att alla fossila subventioner måste fasas ut. Flygets klimatpåverkan är en global fråga. Därför är det viktigt att också arbeta internationellt för att minska utsläppen. Centerpartiet vill att de delar av Chicagokonventionen, ICAO:s grunddokument från 1940-talet, som begränsar effektiva ekonomiska styrmedel för internationella klimatutsläpp från flyg bör revideras. Att flyget ingår i EU ETS är en viktig del, men den fria tilldelningen av utsläppsrätter måste fasas ut, vilket vi är pådrivande för. Centerpartiet har också tagit initiativ och genomfört den reduktionsplikten för flyget som nu är införd, som innebär succesivt minskade utsläpp från inrikesflyget genom ett bränslebyte.

I den nationella transportplanen för år 2022–2033 som Centerpartiet varit med att förhandlat, finns stora satsningar på tåg. Vi vill därtill införa en kollektivtrafikbonus för att styra över mer persontransporter från bil till tåg. Det är viktigt att SJ är konkurrenskraftigt och det bästa sättet för detta är att se till att vi har kloka banavgifter, eftersom det finns fler bolag som trafikerar järnvägen.

KD: I grunden bör trafikslagen konkurrera på lika villkor. Samtidigt ser vi att flyget har en samhällsviktig funktion i Sverige, beroende på våra långa avstånd. Vissa delar av landet är direkt beroende av flyg såsom Gotland och stora delar av norra Sverige.

MP: Självklart behöver vi minska subventionerna till flyget och istället öka det för tåget.

S: Vi socialdemokrater anser att tåg är ett mycket bra, klimatsmart sätt att resa och ett bra alternativ till flyget. Det är också skälet till att den socialdemokratiskt ledda regeringen bland annat har avsatt medel för att säkerställa att det finns nattågsförbindelser året runt från Sverige till utlandet. Stora delar av den svenska kollektivtrafiken, där såväl regional tåg som pendeltåg ingår, är också kraftigt subventionerade av sina respektive regioner som exempelvis Region Stockholm. Under pandemin har regeringen även bidragit med kraftfulla stöd för att rädda den för så många människors livsviktiga kollektivtrafiken. Här kan justering av avkastningskraven för exempelvis SJ absolut diskuteras. När det gäller flyget så kommer det att fortsätta vara ett viktigt transportmedel för att hålla samman landet, men det ska bära sin miljöpåverkan bättre. Arbetet med att göra flyget hållbart ska fortsätta, både genom utveckling av el-flygplan och biobränslen och skärpta styrmedel, inklusive justering av avkastningskrav. Det ska finnas en hållbar och tillgänglig flyginfrastruktur i hela landet. Ett välfungerande nät för beredskapsflygplatser för ambulansflyg, brandflyg och höjd beredskap måste vidmakthållas, i synnerhet i dessa tider. Flyget måste räknas som en del av den civila beredskapen.

V: Det är absurt att staten subventionerar flyget men straffar det klimatsmarta tåget med ständigt höjda banavgifter. Under pandemin har regeringen subventionerat flyget med ca 16 miljarder kr, ungefär åtta ggr mer än vad tåget har fått. Vi delar uppfattningen att avkastningskravet på SJ bör tas bort och att staten bör stödja åtgärder för billigare och bättre tågtrafik. Vi är även för att flertalet subventioner tas bort för flyget, även om vi anser att visst stöd kan ges till flyget av regionala skäl där tåget inte kan vara ett alternativ. Vi anser också att det går att förbättra flygskatten så att den ökar med antalet flygningar, d v s blir progressiv.

[Tillbaka till innehållsförteckningen](#)

Motion nr 114, Stärk naturens rättigheter och miljöförsvarens rättigheter

C: Centerpartiet delar motionärernas uppfattning och bild av grundproblemet, det vill säga ett ohållbart utnyttjande av våra gemensamma naturresurser globalt och en allt för omfattande negativ påverkan på ekosystemen. Tillsammans med klimatförändringarna är förlusten av biologisk mångfald och ekosystemtjänster den största globala utmaningen vi står inför, samtidigt som de två problemen är tätt sammankopplade. Att Sverige och övriga länder i världen måste göra långt mycket mer är en självklarhet för oss. Dock delar vi inte motionärernas bedömning att det är just en universell deklaration av naturens rättigheter som är den mest prioriterade åtgärden utan skarpare och mer effektiv lagstiftning på såväl nationell, regional och internationell nivå.

För att exempelvis fasa ut fossila bränslen inom EU och globalt anser vi att det är bättre med ett effektivt system för handel med utsläppsrätter samt att teknik för förnybar energiproduktion görs billigare och mer tillgänglig, istället för en deklaration som är svår att efterleva i praktiken. Vi anser också att det redan finns internationella forum, avtal och lagförslag som har stor potential att göra skillnad för artrikedomen och ekosystemen, om de utformas rätt och med hänsyn till olika länders biofysiska förutsättningar. Till dessa hör konventionen om biologisk mångfald (CBD) och EU:s kommande lagförslag om naturrestaurering. Sverige och EU behöver växla upp de insatser som redan görs samt verka för mer ambitiösa men realistiska mål.

Nationellt här i Sverige vill vi se att den nyligen färdigställda artskyddsutredningens förslag implementeras och ser gärna en ytterligare utredning om hur ekologiska kompensationsystem kan utvecklas till att göra verklig skillnad. Beträffande miljöförsvare och -aktivister som riskerar livet på många håll i världen så delar vi motionärernas bedömning att deras ställning och rättigheter måste stärkas och skyddas i högre utsträckning då de är en av de grupper av rättighetsaktivister som globalt är mest utsatta för hot och våld. Vi anser att såväl EU som FN bör vidta större åtgärder för deras skydd i tillämpliga lagstiftningar och avtal.

KD: Vad gäller Sverige anser vi att naturen har ett fullgott skydd, i vissa fall för starkt skydd då det kommit att bli svårt att från skogen få fram de råvaror som behövs för en hållbar utveckling. Vad gäller internationellt är det primära att få fungerande demokratier att skydda befolkningen mot övergrepp och att få en mer sund hantering av naturen.

MP: Vi tycker att naturen behöver skarpare juridiskt skydd, både nationellt och globalt. Det är också uppenbart att några av de aktivister som idag är mest hotade av våld är miljöaktivister, samma sak gäller ursprungsbefolkningar som vill försvara naturen. Dessa behöver få sina rättigheter försvarade.

S: Det är viktigt att skydda naturen och dess hotade arter. Vi tror att människans intressen går att förena med en bra klimat- och miljöpolitik men att juridifiera naturens rättigheter och inskränka det demokratiska, politiska beslutsfattandet är fel väg att slå in på. Människovärdet är grunden för vår ideologi och politik. Människor måste istället fås att stödja naturen och våra ekosystem.

V: Vänsterpartiet har i riksdagen föreslagit att Sverige inom FN och EU bör verka för att uppdatera det juridiska ramverket så att det blir ett kraftfullt verktyg för att förhindra brott mot naturen (ekocid) genom att inkludera ekocid i Romstadgan.

[Tillbaka till innehållsförteckningen](#)

Motion nr 48, Använd statens skogar till det allmännas bästa och implementera landskapskonventionen

C: Vi delar att uppfattningen att statens skogsinnehav i bred bemärkelse ska tjäna "det allmännas bästa" och vi anser därtill att staten ska vara ett föredöme i sitt skogsinnehav. Samtidigt behöver staten fortsatt kunna bruka sina skogar på lite olika sätt. Vissa skogar ska kanske ha som huvudsyfte att bevara biologisk mångfald. Andra skogar passar kanske bättre som övningsfält för Försvarsmakten eller som verktyg för jobb och tillväxt i hela landet. Av dessa anledningar tycker vi inte att det är fel att t.ex. statligt ägda skogsbolaget Sveaskog fortsatt ska kunna bedriva sin verksamhet på affärsmässiga grunder. Även det kan bidra till "det allmännas bästa". När det gäller landskapskonventionen anser Centerpartiet att det är viktigt med en helhetssyn på landskapet och Sverige behöver därför vara mån om befintlig lagstiftning, som lever upp till de generella krav som ställs i konventionen.

KD: Det bästa för att nå klimat- och andra mål är att klokt utnyttja den svenska skogen. Inte minst är skogen en viktig resurs för den svenska välfärden.

MP: Vi måste vara mycket mer aktiva i styrningen av myndigheter och statliga bolag vad gäller skogsbruket. Vi behöver gå över från kalhyggen till ekosystembaserade bruksmetoder och vi behöver skydda minst 30 procent av vår natur. Och ja, Sverige behöver en tydlig implementering av Landskapskonventionen. Ett landskapsperspektiv är nödvändigt för att bevara naturvärden, stärka den biologiska mångfalden och de ekologiska sambanden.

S: Våra skogar måste vid sidan av att fungera som kollager, för biologisk mångfald, rekreation och urfolks rättigheter också vara en del i klimatomställningen. Skogen har en roll för klimatet genom att använda trä som material. Därför måste nyttjandet av den utgå både från en hållbar tillväxt och ett klimatansvar. Med växande skogar och aktivt skogsbruk finns möjligheter att bygga mer i trä, öka takten i utbyten av plastmaterial och produktionen av bioenergi. Detta är viktiga inslag för att vi ska kunna rädda klimatet.

V: Vänsterpartiet delar uppfattningen att statens skogar ska användas till det allmännas bästa och skogsbruk bedrivs hållbart i enlighet med klimatmål och mål för biologisk mångfald. Vi ser även vinster med implementering av landskapskonventionen för att stärka landskapsperspektivet och därmed en hållbar planering. Se våra förslag om skogen i våra riksdagsmotioner Biologisk mångfald och Klimatkrisen:

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/biologisk-mangfald_H9023279;

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/klimatkrisen_H9023277

[Tillbaka till innehållsförteckningen](#)

Motion nr 74, En koldioxidbudget i varje kommun

C: Genom att vi antagit klimatmål har vi också i praktiken antagit en nationell koldioxidbudget. Flera kommuner har också på frivilligbasis antagit en lokal koldioxidbudget, vilket är välkomnat. Vi anser inte att det ska vara kravställt på nationell plan att varje kommun ska anta en koldioxidbudget eftersom kommunerna bäst vet hur man minskar de lokala utsläppen, och har redan ett väl utvecklat klimatarbete.

Det är viktigt att Sverige på nationellt och lokalt plan går före i klimatarbetet. Däremot kan rigida koldioxidbudgetar ha en oönskad sidoeffekt då det frigör utsläppsutrymme inom övriga EU genom den så kallade vattensängseffekten. Därför är det prioriterat för oss att en effektiv och ambitiös klimatpolitik utvecklas också på EU-nivå. Vi vill också skärpa ambitionerna så att såväl Sverige och EU är klimatneutralt redan till 2040.

KD: Kommunerna har ingen möjlighet att göra något sådant. Dessutom kan det i praktiken vara omöjligt att lösa uppgiften så att resultatet blir användbart.

MP: MP ställer sig bakom ambitionen att varje kommun ska ha en egen koldioxidbudget och att klimatarbetet kontinuerligt ska följas upp och kommuniceras till medborgarna. Vi tycker också det är rimligt att staten bidrar ekonomiskt till detta arbete.

S: Det kan absolut vara ett viktigt verktyg för kommunernas klimatarbete. Men det är ett beslut som kommunerna själva måste fatta beslut om.

V: Vi anser att koldioxidbudgetar i kommunerna är ett mycket bra sätt att lokalt arbeta för utsläppsminskningar. Vänsterpartiet arbetar lokalt för detta i många kommuner i landet. Men vi anser inte att en nationell lagstiftning bör styra detta. Varje kommun bör ha suveränitet att själva bestämma om och hur en koldioxidbudget ska genomföras.

[Tillbaka till innehållsförteckningen](#)

Sammanfattande kommentarer

Från L: Vi har med stort intresse läst de tolv vinnande motionerna från Klimatriksdagen. De vittnar om ett stort engagemang för klimatfrågan och för att snabbt få bort utsläppen. Det är glädjande. Klimatarbetet måste genomföras av hela samhället. Omställningen genomförs genom miljoner och åter miljoner beslut vid köksbord och i styrelserum. Vi politiker måste skapa de förutsättningar som behövs för att genomföra omställningen, men hela samhället måste tro på den och stå bakom den. Flera av motionerna innehåller intressanta idéer som vi kommer att ta med oss i vårt fortsatta arbete. Vi vill också gärna passa på att tipsa om den liberala klimatpolitiken som slogs fast av vårt landsmöte i november:
<https://www.liberalerna.se/wp-content/uploads/klimatomställning-i-en-vaxande-ekonomi.pdf>

Från M: Tack för era förslag. Vi välkomnar det engagemang i klimatfrågan som Klimatriksdagen är ett tydligt exempel på, och tar gärna emot förslag både på klimatområdet och andra områden. Vi har dock inte haft möjlighet att ta ställning till alla enskilda förslag, men tar dem med oss i vårt framtida arbete med klimatpolitiken.

Från SD: Det är alltid uppfriskande när medborgare kommer med egna förslag kring hur man kan utveckla svensk klimatpolitik. Från SD:s sida är detta dock inga förslag vi kan ställa oss bakom.

[Tillbaka till innehållsförteckningen](#)